

Warszawa, dnia 30 czerwca 2022 r.

Bilans płatniczy Polski w I kwartale 2022 r.

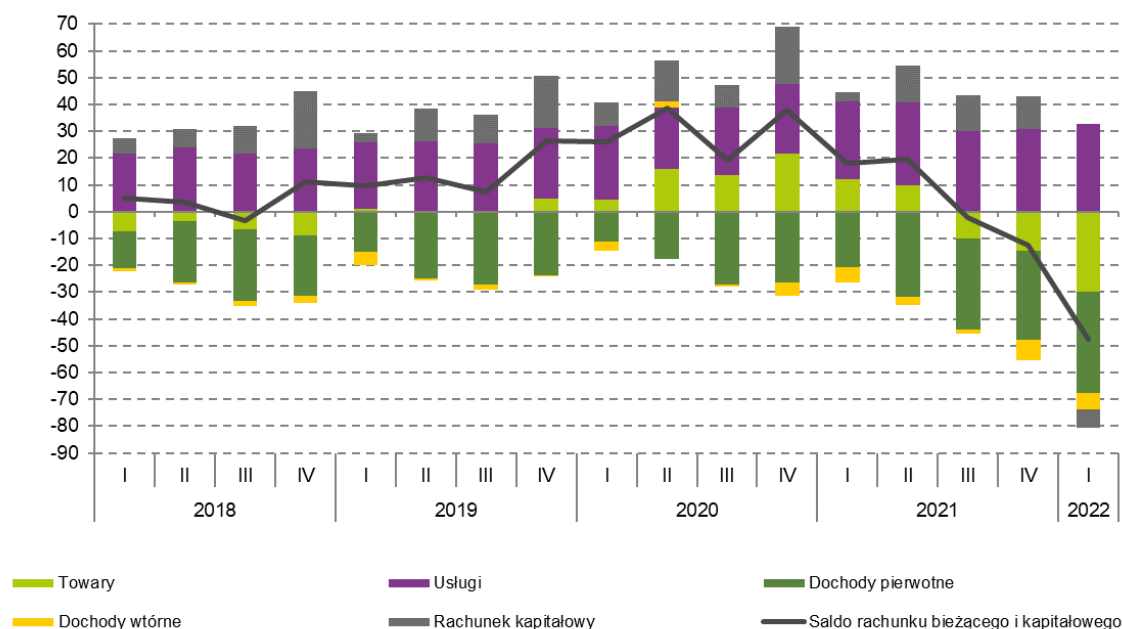
Kwartałny bilans płatniczy został sporządzony przy wykorzystaniu danych miesięcznych i kwartalnych przekazanych przez polskie podmioty uczestniczące w obrotach z zagranicą, danych statystyki publicznej oraz informacji uzyskanych ze źródeł administracyjnych.

Prezentowana wersja bilansu płatniczego ma charakter informacji wstępnej i może ulec zmianie.

Rachunek bieżący i kapitałowy

W I kwartale 2022 r. łączna wartość salda rachunku bieżącego i kapitałowego była ujemna i wyniosła 47,7 mld zł, a jego relacja do PKB ukształtowała się na poziomie minus 6,9%. Wskaźnik ten w porównaniu z I kwartałem 2021 r. uległ pogorszeniu o 9,9 pkt proc.

Wykres 1. Saldo rachunku bieżącego i kapitałowego - w mld zł

Ujemne saldo rachunku bieżącego wyniosło 41,1 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2021 r. pogorszyło się o 55,8 mld zł. Na wartość salda złożyły się przede wszystkim ujemne salda dochodów pierwotnych (37,8 mld zł), obrotów towarowych (29,9 mld zł) i dochodów wtórnych (6,1 mld zł) oraz dodatnie saldo usług (32,7 mld zł). Zamiana nadwyżki na deficyt w obrotach towarowych oraz zwiększenie się ujemnego salda dochodów pierwotnych istotnie wpłynęło na pogorszenie się wyniku na rachunku bieżącym. Relacja salda rachunku bieżącego do PKB wyniosła minus 6,0% i w porównaniu z 2021 r. pogorszyła się o 8,5 pkt proc.

Obroty towarowe

Wartość eksportowanych towarów została oszacowana na poziomie 356,1 mld zł, zaś wartość importu na 386,0 mld zł. W porównaniu z rokiem poprzednim eksport towarów zwiększył się o 18,5%, a import o 33,9%. Silny wpływ na wzrost obrotów towarowych miał wzrost cen transakcyjnych. Najbardziej wzrosły ceny paliw i towarów zaopatrzeniowych, równocześnie w pozostałych kategoriach wskaźniki cen ukształtowały się powyżej ich poziomów z ubiegłych lat. Największy wzrost wartości eksportu odnotowano w paliwach, na co złożył się zarówno wzrost cen, jak i wolumenu. Z kolei do obniżenia się dynamiki eksportu ogółem przyczynił się realny spadek eksportu środków transportu oraz wyraźne spowolnienie w eksporcie towarów konsumpcyjnych trwałego użytku. Te niekorzystne tendencje spowodowane były zakłóceniami międzynarodowych łańcuchów dostaw. Wzrost napięcia wokół Ukrainy obserwowany od końca 2021 r., a następnie wybuch wojny rosyjsko-ukraińskiej doprowadziły do silnych wzrostów cen na rynkach paliw. W I kwartale 2022 r. ceny gazu wzrosły ponad 6-krotnie, a ceny pozostałych paliw były średnio o 90% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. W wyniku powiększającej się dysproporcji między dynamiką eksportu i importu nastąpiło dalsze duże pogorszenie się salda obrotów towarowych. W I kwartale 2022 r. ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 29,9 mld zł, i był to największy deficyt według statystyki bilansu płatniczego. Historycznie najwyższe ujemne wartości odnotowano w paliwach i towarach zaopatrzeniowych. Na początku br. wyraźnie zmniejszyło się dodatnie saldo w kategorii obejmującej środki transportu.

Międzynarodowy handel usługami

Eksport usług świadczonych przez polskie podmioty nierezydentom wyniósł 82,8 mld zł, a wartość zakupionych usług od nierezydentów 50,0 mld zł. W porównaniu z I kwartałem 2021 r. przychody z tego tytułu były wyższe o 15,1 mld zł, tj. o 22,3%, a rozchody zwiększyły się o 11,2 mld zł, tj. o 28,9%. W analizowanym kwartale saldo usług było dodatnie i wyniosło 32,7 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2021 r. uległo poprawie o 3,9 mld zł. O jego wysokości zdecydowały dodatnie salda: pozostałych usług w kwocie 17,2 mld zł (wzrost o 1,0 mld zł w porównaniu do I kwartału 2021 r.), usług transportowych w wysokości 10,8 mld zł (zwiększyło się o 1,2 mld zł) oraz podróży zagranicznych w wysokości 4,7 mld zł (wzrost o 1,7 mld zł). Na wzrost salda podróży

zagranicznych wpływ miało uwzględnienie wydatków uchodźców z Ukrainy, którzy czasowo przebywają na terenie Polski lub przemieszczali się przez Polskę do innych krajów Unii Europejskiej.

Dochody pierwotne

W I kwartale 2022 r. przychody z tytułu dochodów pierwotnych wyniosły 21,8 mld zł i były na tym samym poziomie co w I kwartale 2021 r. Rozchody osiągnęły wielkość 59,7 mld zł i w stosunku do analogicznego kwartału 2021 r. wzrosły o 17,3 mld zł. Saldo dochodów pierwotnych było ujemne i wyniosło 37,8 mld zł. Na jego wysokość wpłynęły ujemne salda dochodów z tytułu inwestycji (44,9 mld zł) i wynagrodzeń pracowników (5,7 mld zł) oraz dodatnie saldo pozostałych dochodów pierwotnych (12,8 mld zł). Dochody inwestorów bezpośrednich z tytułu inwestycji w Polsce w I kwartale 2022 r. wyniosły 45,5 mld zł i były o 15,9 mld zł wyższe niż w analogicznym kwartale 2021 r. Na dochody zagranicznych inwestorów bezpośrednich z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach złożyły się dodatkowo reinwestowane zyski (39,3 mld zł), dywidendy (3,4 mld zł) oraz naliczone odsetki od instrumentów dłużnych (2,7 mld zł). Wysokie reinwestowane zyski wynikały z bardzo dobrych wyników finansowych przedsiębiorstw, mających zagranicznych inwestorów.

Dochody wtórne

W I kwartale 2022 r. przychody z tytułu dochodów wtórnych osiągnęły kwotę 6,9 mld zł, a rozchody osiągnęły poziom 13,0 mld zł. W porównaniu z analogicznym kwartałem 2021 r. przychody z tytułu omawianej pozycji zwiększyły się o 4,1%, a rozchody wzrosły o 3,9%. Na saldo dochodów złożyły się salda: dochodów wtórnych sektora rządowego (transfery z Unią Europejską) oraz pozostałych sektorów. Saldo dochodów wtórnych pozostałych sektorów było ujemne i wyniosło 0,3 mld zł. Przychody wyniosły 4,8 mld zł, w tym 3,0 mld zł stanowiły przychody z tytułu przekazów zarobków. Rozchody wyniosły 5,1 mld zł, z czego 4,7 mld zł to transfery do Ukrainy.

Transfery z Unią Europejską

Napływ środków z budżetu unijnego, ujęty w bilansie płatniczym, osiągnął kwotę 17,8 mld zł. W rachunku bieżącym napływ ten stanowił 15,2 mld zł, z czego w dochodach pierwotnych zarejestrowano 14,3 mld zł (środki pozyskane w ramach programu Wspólnej Polityki Rolnej), natomiast w dochodach wtórnych 0,9 mld zł (środki otrzymane głównie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego). W transferach kapitałowych napływ wyniósł 2,6 mld zł (przede wszystkim były to środki przeznaczone na Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – 1,6 mld zł oraz na Fundusz Spójności – 1,0 mld zł). W tym samym okresie Polska wpłaciła 8,2 mld zł do budżetu Unii Europejskiej z tytułu składek i opłat członkowskich. W wyniku przeprowadzonych transakcji saldo transferów z Unią Europejską było dodatnie i wyniosło 9,6 mld zł.

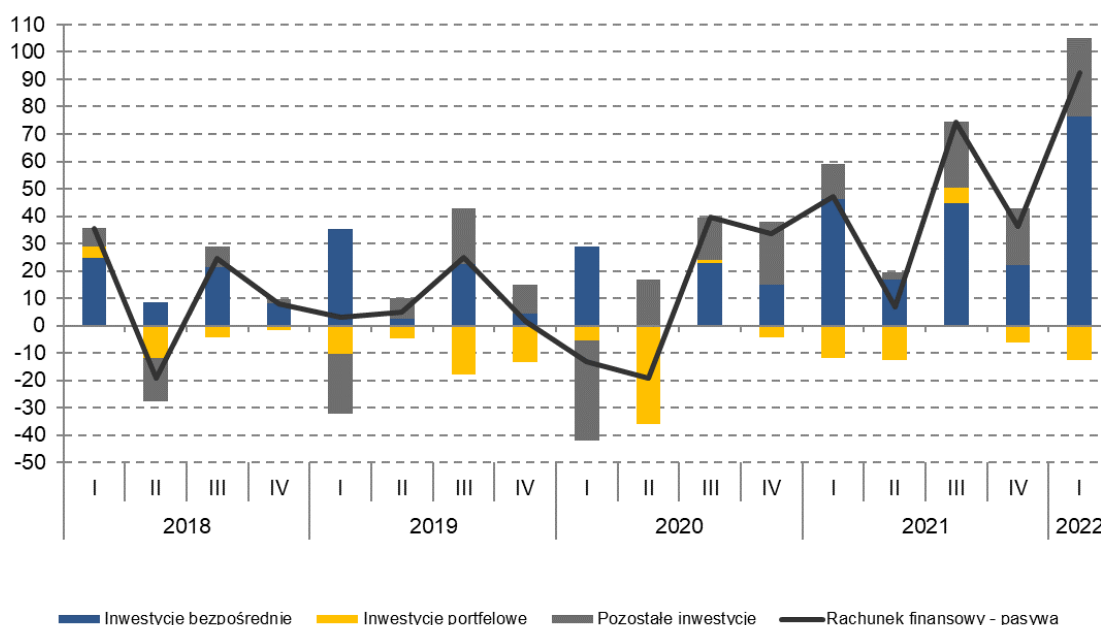
Rachunek finansowy - aktywa netto

W I kwartale 2022 r. saldo rachunku finansowego było ujemne i wyniosło 61,0 mld zł, co oznacza spadek aktywów zagranicznych netto Polski. Wpłynął na nie wzrost inwestycji polskich podmiotów za granicą o 31,6 mld zł (odpływ kapitału) przy jednoczesnym wzroście zobowiązań wobec nierezydentów z tytułu ich inwestycji w Polsce o 92,6 mld zł (napływ kapitału).

Inwestycje nierezydentów w Polsce – zobowiązania zagraniczne

Na dodatnie saldo inwestycji nierezydentów w Polsce złożył się: napływ kapitału zarejestrowany w inwestycjach bezpośrednich i pozostałych inwestycjach oraz odpływ kapitału z tytułu inwestycji portfelowych.

Wykres 2. Inwestycje nierezydentów w Polsce – pasywa – w mld zł

W omawianym kwartale 2022 r. saldo transakcji z tytułu inwestycji bezpośrednich było dodatnie i wyniosło 76,2 mld zł. Na wartość tego salda istotnie wpłynęły reinwestycje zysków (39,3 mld zł) oraz z napływ kapitału w formie instrumentów dłużnych (23,1 mld zł). Istotnie na napływ tego kapitału złożyły się transakcje związane z otrzymanymi kredytami handlowymi (13,9 mld zł) oraz pozostałymi kredytami i pożyczkami (5,1 mld zł).

W I kwartale 2022 r. odnotowano odpływ zagranicznego kapitału zainwestowanego w polskie papiery wartościowe o wartości 12,5 mld zł. O poziomie salda zagranicznych inwestycji portfelowych zadecydował przede wszystkim odpływ inwestycji z rynku dłużnych papierów w wysokości 12,6 mld zł. Odpływ ten wynikał z wykupu przez rząd, zgodnie z harmonogramem, dwóch serii obligacji skarbowych wyemitowanych na rynkach

zagranicznych (2,0 mld EUR i 3,0 mld USD). W tym samym czasie inwestorzy zagraniczni zwiększyli swoje zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe banków o wartości 3,2 mld zł.

Inwestycje nierezydentów w instrumenty ujęte w pozostałych inwestycjach zwiększyły się o 28,8 mld zł. Istotny wpływ na wartość tej pozycji miały transakcje sektora przedsiębiorstw (wzrost o 13,7 mld zł). W przeważającej części wzrost ten wynikał z otrzymanych kredytów handlowych w wysokości 8,9 mld zł oraz z tytułu pozostałych kredytów i pożyczek otrzymanych w kwocie 5,1 mld zł. W omawianym kwartale zobowiązania sektora bankowego wzrosły o 8,8 mld zł, przede wszystkim z tytułu depozytów przyjętych przez polskie banki od nierezydentów w kwocie 7,1 mld zł. Zobowiązania sektora rządowego zwiększyły się o 5,3 mld zł, głównie z tytułu pożyczki otrzymanej z Komisji Europejskiej w ramach instrumentu SURE (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency).

Inwestycje polskich podmiotów za granicą – należności zagraniczne

Na poziom dodatniego salda inwestycji rezydentów za granicą w wysokości 31,6 mld zł istotnie wpłynęły dodatnie salda transakcji zarejestrowanych w ramach inwestycji bezpośrednich i pozostałych inwestycji oraz ujemne saldo transakcji oficjalnych aktywów rezerwowych i pochodnych instrumentów finansowych.

Saldo transakcji z tytułu inwestycji bezpośrednich było dodatnie i wyniosło 10,0 mld zł (wzrost aktywów). Złożyły się na nie dodatnie saldo transakcji w ramach instrumentów dłużnych (10,4 mld zł) oraz ujemne saldo transakcji obejmujących udziały inne niż reinwestycje zysków (0,4 mld zł).

W I kwartale 2022 r. polskie inwestycje portfelowe za granicą zmniejszyły się o 3,2 mld zł. Polskie podmioty pomniejszyły portfel papierów udziałowych o 1,9 mld zł. Fundusze inwestycyjne i ubezpieczeniowe sprzedały posiadane akcje wyemitowane przez nierezydentów natomiast fundusze emerytalne i gospodarstwa domowe powiększyły portfel zagranicznych akcji. W tym samym czasie rezydenci (głównie fundusze inwestycyjne) wycofali z inwestycji w zagraniczne dłużne papiery wartościowe 1,3 mld zł.

Saldo pozostałych polskich inwestycji za granicą było dodatnie i wyniosło 47,7 mld zł. Na wartość tego salda szczególnie wpłynęły transakcje sektora bankowego w wysokości 29,6 mld zł (przede wszystkich z tytułu lokat w bankach za granicą) oraz przedsiębiorstw, których należności wzrosły o 17,6 mld zł (głównie z tytułu udzielonych kredytów handlowych).

Saldo transakcji związanych z pochodnymi instrumentami finansowymi było ujemne i wyniosło 1,9 mld zł (oznacza to napływ środków do rezydentów). Ujemne saldo było rezultatem zysków osiągniętych przez sektor bankowy (głównie z tytułu instrumentów walutowych) oraz pozostałych instytucji pośrednictwa finansowego (z tytułu instrumentów udziałowych i towarowych).

W I kwartale 2022 r. w wyniku transakcji oficjalne aktywa rezerwowe zmniejszyły się o 21,0 mld zł. Były to przede wszystkim transakcje własne oraz zrealizowane na zlecenie klientów NBP – w szczególności Ministerstwa Finansów i Komisji Europejskiej.

Dodatkowe informacje o bilansie płatniczym

Dane bilansu płatniczego za maj 2022 r. zostaną opublikowane 14 lipca 2022 r.

Dane bilansu płatniczego za II kwartał 2022 r. zostaną opublikowane 30 września 2022 r.

Szeregi czasowe kwartalnego bilansu płatniczego, począwszy od danych za I kwartał 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_q.xlsx

Szeregi czasowe miesięcznego bilansu płatniczego, począwszy od danych za styczeń 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_m.xlsx

Tablice analityczne kwartalnego bilansu płatniczego, począwszy od I kwartału 2004 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/Bilans_platniczy/BOP_q_PLN.xlsx

Szeregi czasowe miesięcznych stanów oficjalnych aktywów rezerwowych, począwszy od danych za styczeń 1998 r., są dostępne na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/statystyka/DWN/Rez_m.xlsx

Opis bilansu płatniczego za IV kwartał 2021 r. jest dostępny na stronie internetowej NBP.

http://www.nbp.pl/Publikacje/Bilans_platniczy/bilans_platniczy2021_4.pdf

Bilans płatniczy*

w mln PLN

	2021		2022	I kw 22 - IV kw 21		I kw 22 - I kw 21	
	I kw	IV kw	I kw	Zmiana	Dynamika	Zmiana	Dynamika
Rachunek bieżący	14 704	-24 575	-41 091	-16 516		-55 795	
Saldo obrotów towarowych	12 291	-14 747	-29 894	-15 147		-42 185	
Eksport	300 567	353 028	356 135	3 107	100,9%	55 568	118,5%
Import	288 276	367 775	386 029	18 254	105,0%	97 753	133,9%
Saldo usług	28 854	30 767	32 721	1 954		3 867	
Przychody	67 691	88 673	82 769	-5 904	93,3%	15 078	122,3%
Rozchody	38 837	57 906	50 048	-7 858	86,4%	11 211	128,9%
Saldo dochodów pierwotnych	-20 571	-32 875	-37 826	-4 951		-17 255	
Przychody	21 801	9 014	21 849	12 835	242,4%	48	100,2%
Rozchody	42 372	41 889	59 675	17 786	142,5%	17 303	140,8%
Saldo dochodów wtórnych	-5 870	-7 720	-6 092	1 628		-222	
Przychody	6 637	6 623	6 907	284	104,3%	270	104,1%
Rozchody	12 507	14 343	12 999	-1 344	90,6%	492	103,9%
Rachunek kapitałowy	3 293	12 157	-6 589	-18 746		-9 882	
Przychody	12 351	28 158	3 929	-24 229	14,0%	-8 422	31,8%
Rozchody	9 058	16 001	10 518	-5 483	65,7%	1 460	116,1%
Rachunek finansowy	13 250	-16 795	-60 973	-44 178		-74 223	
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	10 650	6 178	9 975	3 797		-675	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	414	3 096	-472	-3 568		-886	
Instrumenty dłużne	10 236	3 082	10 447	7 365		211	
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	46 066	22 104	76 244	54 140		30 178	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	31 469	10 193	53 139	42 946		21 670	
Instrumenty dłużne	14 597	11 911	23 105	11 194		8 508	
Inwestycje portfelowe - aktywa	11 403	553	-3 237	-3 790		-14 640	
Udziałowe papiery wartościowe	6 769	3 338	-1 914	-5 252		-8 683	
Dłużne papiery wartościowe	4 634	-2 785	-1 323	1 462		-5 957	
Inwestycje portfelowe - pasywa	-11 869	-6 274	-12 469	-6 195		-600	
Udziałowe papiery wartościowe	-842	1 552	122	-1 430		964	
Dłużne papiery wartościowe	-11 027	-7 826	-12 591	-4 765		-1 564	
Pozostałe inwestycje - aktywa	6 389	19 956	47 752	27 796		41 363	
NBP	0	12	13	1		13	
Sektor rządowy	763	5 373	458	-4 915		-305	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-612	8 703	29 630	20 927		30 242	
Pozostałe sektory	6 238	5 868	17 651	11 783		11 413	
Pozostałe inwestycje - pasywa	12 846	20 564	28 775	8 211		15 929	
NBP	-10 796	3 660	889	-2 771		11 685	
Sektor rządowy	25 664	-1 919	5 351	7 270		-20 313	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-11 462	13 660	8 856	-4 804		20 318	
Pozostałe sektory	9 440	5 163	13 679	8 516		4 239	
Pochodne instrumenty finansowe	-1 662	-5 127	-1 902	3 225		-240	
Oficjalne aktywa rezerwowe	33 513	-1 961	-21 011	-19 050		-54 524	
Saldo błędów i opuszczeń	-4 747	-4 377	-13 293	-8 916		-8 546	

* Dane wstępne

Załącznik 2

Bilans płatniczy*

w mln EUR

	2021		2022	I kw 22 - IV kw 21		I kw 22 - I kw 21	
	I kw	IV kw	I kw	Zmiana	Dynamika	Zmiana	Dynamika
Rachunek bieżący	3 233	-5 321	-8 883	-3 562		-12 116	
Saldo obrotów towarowych	2 702	-3 192	-6 463	-3 271		-9 165	
Eksport	66 069	76 406	76 997	591	100,8%	10 928	116,5%
Import	63 367	79 598	83 460	3 862	104,9%	20 093	131,7%
Saldo usług	6 342	6 657	7 076	419		734	
Przychody	14 879	19 190	17 896	-1 294	93,3%	3 017	120,3%
Rozchody	8 537	12 533	10 820	-1 713	86,3%	2 283	126,7%
Saldo dochodów pierwotnych	-4 521	-7 115	-8 178	-1 063		-3 657	
Przychody	4 793	1 952	4 725	2 773	242,1%	-68	98,6%
Rozchody	9 314	9 067	12 903	3 836	142,3%	3 589	138,5%
Saldo dochodów wtórnych	-1 290	-1 671	-1 318	353		-28	
Przychody	1 459	1 433	1 493	60	104,2%	34	102,3%
Rozchody	2 749	3 104	2 811	-293	90,6%	62	102,3%
Rachunek kapitałowy	724	2 631	-1 425	-4 056		-2 149	
Przychody	2 715	6 094	849	-5 245	13,9%	-1 866	31,3%
Rozchody	1 991	3 463	2 274	-1 189	65,7%	283	114,2%
Rachunek finansowy	2 914	-3 628	-13 186	-9 558		-16 100	
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	2 340	1 337	2 156	819		-184	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	90	670	-102	-772		-192	
Instrumenty dłużne	2 250	667	2 258	1 591		8	
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	10 125	4 783	16 484	11 701		6 359	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	6 917	2 206	11 488	9 282		4 571	
Instrumenty dłużne	3 208	2 577	4 996	2 419		1 788	
Inwestycje portfelowe - aktywa	2 507	121	-701	-822		-3 208	
Udziałowe papiery wartościowe	1 488	723	-414	-1 137		-1 902	
Dłużne papiery wartościowe	1 019	-602	-287	315		-1 306	
Inwestycje portfelowe - pasywa	-2 609	-1 359	-2 693	-1 334		-84	
Udziałowe papiery wartościowe	-185	335	27	-308		212	
Dłużne papiery wartościowe	-2 424	-1 694	-2 720	-1 026		-296	
Pozostałe inwestycje - aktywa	1 404	4 322	10 326	6 004		8 922	
NBP	0	3	3	0		3	
Sektor rządowy	167	1 163	99	-1 064		-68	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-134	1 883	6 407	4 524		6 541	
Pozostałe sektory	1 371	1 273	3 817	2 544		2 446	
Pozostałe inwestycje - pasywa	2 822	4 451	6 221	1 770		3 399	
NBP	-2 374	792	192	-600		2 566	
Sektor rządowy	5 641	-415	1 156	1 571		-4 485	
Monetarne Instytucje Finansowe (z wyłączeniem NBP)	-2 520	2 957	1 915	-1 042		4 435	
Pozostałe sektory	2 075	1 117	2 958	1 841		883	
Pochodne instrumenty finansowe	-366	-1 109	-412	697		-46	
Oficjalne aktywa rezerwowe	7 367	-424	-4 543	-4 119		-11 910	
Saldo błędów i opuszczeń	-1 043	-938	-2 878	-1 940		-1 835	

* Dane wstępne